

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สิทธิการกล่าวหาหรือสิทธิการกล่าวโทษตามพระราชบัญญัติ
วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือที่ สธ. ๐๒๐๑/๒๓๐๘ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ สภาการพยาบาลได้รับหนังสือจากแพทยสภาลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้พิจารณาหนังสือร้องเรียนของ นางสาวสมย ธรรมมา (มารดาผู้ป่วย) เรื่องการปฏิบัติการพยาบาลของนางละเอียด กิตติ พยาบาลวิชาชีพประจำโรงพยาบาลสอง จังหวัดแพร่ กรณีนางสมยฯ ได้พบบุตรชายชื่อ นายสมญ พงษ์ผึ้ง ผู้ป่วยซึ่งประสบอุบัติเหตุเข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลสอง จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๔ โดย นางสาวสมยฯ แจ้งว่า นางละเอียดฯ เป็นผู้รับตัวผู้ป่วยไว้ดูแล ซึ่งขณะนั้นผู้ป่วยยังมีสติพูดคุยกับคนรอบข้างยังพอรู้เรื่องอยู่บ้าง โดยนางละเอียดฯ ไม่ได้ตรวจดูอาการของผู้ป่วยและแจ้งว่าผู้ป่วยไม่เป็นอะไร ให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้ ทั้งที่นางสมยฯ ได้ร้องขอให้ทำการเอ็กซเรย์ให้ผู้ป่วยแต่นางละเอียดฯ กลับบ่ายเบี่ยงไม่ใส่ใจ แจ้งว่าเป็นวันหยุดไม่สามารถดำเนินการได้และให้ความสนใจผู้ป่วยน้อยกว่าบุตรชายของตนเองที่มีอาการสาหัสกว่า ผู้ร้องเรียนได้ทราบภายหลังว่า ผู้ป่วยคู่มือรายที่นางละเอียดฯ ให้ความสนใจมากกว่าเป็นบิดาของนางละเอียดฯ เอง นางสาวสมยฯ จึงได้พาผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลจังหวัดแพร่ พบว่าผู้ป่วยมีภาวะเลือดคั่งในสมอง และเลือดแข็งตัวไม่สามารถทำการรักษาได้ จึงได้ทำการส่งตัวเพื่อเข้ารับการรักษาต่อด้วยการผ่าตัดที่โรงพยาบาลอุดรดิตถ์และเสียชีวิต โดยแพทย์แจ้งว่าหากได้ทำการรักษาทันเวลาที่โอกาสเสียชีวิตจะมีน้อย

ซึ่งตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหาย เพราะผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์มีสิทธิกล่าวหาผู้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาลและ “สิทธิการกล่าวหาตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพดังกล่าว และรู้ตัวผู้ประพฤติผิด...”

สภาการพยาบาลพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าหากนางสมยฯ ต้องการร้องเรียนเรื่องดังกล่าว จะต้องร้องต่อสภาการพยาบาลในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่เกิดเหตุ แต่จากข้อเท็จจริงในกรณีนี้ นางสาวสมยฯ ได้ร้องเรียนกล่าวหานางละเอียดฯ ต่อแพทยสภา เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ และแพทยสภาได้ส่งเรื่องให้สภาการพยาบาลเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งพ้นระยะ

หนึ่งปีนับแต่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้ประพฤติดิจ จึงทำให้สิทธิการกล่าวหาสิ้นสุดลง และอำนาจในการพิจารณาของสภาการพยาบาลย่อมสิ้นสุดลงเช่นกัน

อย่างไรก็ดีสภาการพยาบาลมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การที่ผู้เสียหายได้แสดงเจตนาว่ามีความประสงค์จะร้องเรียนกล่าวหาผู้ประพฤติดิจไว้แล้ว เพียงแต่ได้ส่งเรื่องร้องเรียนผิดหน่วยงานหากสิทธิการร้องเรียนกล่าวหาสิ้นสุดลงจะไม่เป็นธรรมกับผู้เสียหาย ดังนั้น สภาการพยาบาลจึงขอหารือเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ควรได้รับการพิจารณาไว้เป็นบรรทัดฐานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้ฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนสภาการพยาบาลแล้ว เห็นว่า

ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ นั้น มาตรา ๓๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ บัญญัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ต้องรักษจริยธรรมแห่งวิชาชีพตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการพยาบาล สำหรับการควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ นั้น สามารถดำเนินการได้ใน ๓ แนวทาง คือ

๑. บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายเพราะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์มีสิทธิกล่าวหาผู้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาลตามมาตรา ๓๓^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งสิทธิการกล่าวหานี้จะสิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้เรื่องการประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพดังกล่าวและรู้ตัวผู้ประพฤติดิจ ทั้งนี้ ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการ

^๑ มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ต้องรักษจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการพยาบาล

^๒ มาตรา ๓๓ บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายเพราะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มีสิทธิกล่าวหาผู้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาล

กรรมการมีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ว่าประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยแจ้งเรื่องต่อสภาการพยาบาล

สิทธิการกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง หรือสิทธิการกล่าวโทษตามวรรคสอง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้กล่าวโทษรู้เรื่องการประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพดังกล่าวและรู้ตัวผู้ประพฤติดิจ ทั้งนี้ ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพนั้น

การถอนเรื่องการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ประพจน์ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพนั้น ตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

๒. กรรมการสภาการพยาบาลมีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ว่าประพจน์ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยแจ้งเรื่องต่อสภาการพยาบาลตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งสิทธิการกล่าวโทษจะสิ้นสุดลง เมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้กล่าวโทษรู้เรื่องการประพจน์ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพดังกล่าวและรู้ตัวผู้ประพจน์ผิด ทั้งนี้ ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการประพจน์ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพนั้น ตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

๓. คณะกรรมการสภาการพยาบาลมีมติว่ามีพฤติการณ์อันสมควรให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ผู้ใด ตามมาตรา ๓๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

ข้อเท็จจริงตามกรณีที่หารือมานี้ปรากฏว่า ผู้เสียหายมิได้ทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาลตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง^๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่ได้ยื่นเรื่องต่อแพทยสภาเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ และแพทยสภาได้ส่งเรื่องให้สภาการพยาบาลเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้เรื่องการประพจน์ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพและรู้ตัวผู้ประพจน์ผิด ดังนั้น สิทธิการกล่าวหาของผู้ได้รับความเสียหายย่อมสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ การพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่หนึ่งข้างต้นจึงไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากสิทธิการกล่าวหาของผู้เสียหายตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ นั้น เป็นสิทธิที่ผู้เสียหายจะต้องกล่าวหาโดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาลโดยตรง และต้องอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียหายสภาการพยาบาลสามารถพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่สองซึ่งดำเนินการได้โดยให้เลขาธิการในฐานะกรรมการ

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๖ มาตรา ๓๔ เมื่อสภาการพยาบาลได้รับเรื่องการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษตามมาตรา ๓๓ หรือในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่ามีพฤติการณ์อันสมควรให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ผู้ใด ให้เลขาธิการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อประธานอนุกรรมการจริยธรรมโดยไม่ชักช้า

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

กล่าวโทษซึ่งต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือแนวทางที่สามโดยใช้มติของคณะกรรมการสภาการพยาบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ
(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๖